

	ECONOMIES' HORIZONS Економічні горизонти DOI: doi.org/10.31499/2616-5236 Homepage: http://eh.udpu.edu.ua		ISSN 2522-9273 (print) 2616-5236 (online)
---	--	---	--

UDC: 316.354+364.467

DOI: 10.31499/2616-5236.4(22).2022.267021

*Yelyzaveta Balachina, the recipient of the first (bachelor) level of education
Oles Honchar Dnipro National University*

*Olha Dzhur, Candidate of Technical Sciences,
Oles Honchar Dnipro National University; Associate Professor, Associate
Professor of the Department of Marketing and International Management*

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

ORGANIZATION OF THE ACTIVITIES OF VOLUNTEER ORGANIZATIONS IN THE CONDITIONS OF WAR

***Анотація.** Стаття присвячена аналізу актуальних питань організації діяльності волонтерських організацій в умовах війни. При визначенні сутнісних характеристик, складових процесу організації волонтерської діяльності використані системний аналіз, описові методи, методи спостереження, методи дослідження текстів. Проаналізовано поняття волонтерства та волонтерської діяльності. Виділені особливості зародження волонтерської діяльності в світі. Досліджено світовий досвід створення волонтерських організацій та процесу їх діяльності. Розглянуто норми законодавства України, які регулюють питання діяльності волонтерських організацій. Окреслено основні проблеми, які виникають під час здійснення діяльності волонтерськими організаціями. Показані напрями співробітництва волонтерських організацій з органами державної влади. Визначено роль волонтерських організацій у допомозі військовим та цивільному населенню в умовах війни України з РФ. Розглянуті провідні волонтерські організації, які надають допомогу в умовах війни в Україні.*

***Abstract.** The article is devoted to the analysis of topical issues of organizing the activities of volunteer organizations under war conditions. System analysis, descriptive methods, observation methods, text research methods were used to determine the essential characteristics, components of the process of organizing volunteer activities. It is worth noting that volunteering has its own peculiarities and*

problems in implementation. Therefore, it is relevant to study the mechanisms of organization and functioning of volunteer organizations. The volunteer organization, like any public association of people in Ukraine, is carried out exclusively on the principles of voluntariness. Volunteers are pressing the state in parallel to send resources and help to the needy and the military. Such cooperation not only supports the state in difficult moments, but also reveals the highest level of organization of civil society.

The concept of volunteering and volunteer activity are analyzed in this research. Attention is focused by author on the peculiarities of the emergence of volunteer activity in the world. The world experience of creating volunteer organizations and the process of their activity was studied. The norms of the legislation of Ukraine, which regulate the activities of volunteer organizations, are considered. The main problems that arise during the activities of volunteer organizations are outlined. Areas of cooperation between volunteer organizations and state authorities are shown. The role of volunteer organizations in helping the military and civilian population in the conditions of Ukraine's war with the Russian Federation is defined. The leading volunteer organizations that provide assistance in wartime are considered in Ukraine. Volunteerism as a phenomenon arose in society a long time ago, but Western countries have much more experience in this matter than our state. The activity of volunteers on the territory of Ukraine has become significantly noticeable since the occupation of the territories of Donetsk, Luhansk and the Autonomous Republic of Crimea in 2014. From that moment a new way of volunteering in Ukraine begins.

Key words: volunteering, volunteer activity, volunteer organization, volunteer, help, war

Ключові слова: волонтерство, волонтерська діяльність, волонтерська організація, волонтер, допомога, війна

Постановка проблеми.

Воєнні дії в Україні, що мають вид організованого застосування військ, сил і засобів для здійснення воєнного вторгнення на суші, на морі та повітрі призвели до значного руйнування цивільної та критичної інфраструктури. В перші години війни були зруйновані аеропорти по всій території держави, нанесені удари стратегічною авіацією по військовим об'єктам та складам зі зброєю, розпочалося захоплення українських міст і сіл. Ранок 24 лютого 2022 року кардинально

змінив життя не лише України, а і всього світу вцілому. Був порушений нормальний ритм функціонування кожного окремого громадянина, кожної сім'ї і держави в цілому. Підступний напад РФ на Україну, атака об'єктів інфраструктури, цивільного населення поставили питання про термінову необхідність запровадження в країні військового стану. Через цю ситуацію, сотні тисяч українців терміново почали покидати державу, переймаючись безпекою власного життя та своїх

сім'ей. Певні верстви населення України виявилися неспроможними за станом здоров'я, матеріальних ресурсів та інших факторів впорядкувати своє життя з точки зору забезпечення і знаходження власного безпечного місця перебування.

Через спонтанність та неорганізованість, влада на місцях не змогла швидко прийняти конкретні дії по наданню допомоги як постраждалому населенню, так і військовим. Натомість, волонтери зі всієї України добре знали, що таке антитерористична операція 2014 року та одразу розпочали формувати штаби та пункти видачі гуманітарної допомоги всім нужденним.

Після стількох місяців війни, бажаючих долучитись до волонтерської діяльності стає все більше, але не всі з них є щирими та розуміють суть роботи волонтера. Вбачаємо актуальним дослідження процесу організації діяльності волонтерських організацій України в умовах війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Враховуючи той факт, що на території України відбувалася гібридна війна з 2014 року, науковий доробок з питань здійснення волонтерської діяльності суттєво поповнився. Ще до цих подій, розкриттям питань щодо волонтерства займалися такі науковці, як: О.°Безпалько, О.°Брижовата, Р. Вайнола, І. Грига,

М.Дейчаківський, І. Зверєва, Н. Заверико, Н.°Івченко, А. Капська, Н. Комарова, О. Кузьменко, І. Пінчук, Ф. Ступак, В.°Танцюра, С. Толстоухова, І. Трубавіна, О.Шатохіна, О. Яременко та інші. Подальше дослідження проблем і особливостей здійснення волонтерської діяльності в Україні в умовах військових дій здійснювали наступні українські науковці, а саме: Л. Жужа, К. Павлюк, О. Трубнікова, І. Чайка та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи наявність значного масиву теоретичних наукових публікацій та різноманітних досліджень, які представлені сучасними науковцями, громадськими діячами з теми волонтерства, варто відзначити, що деякі наукові проблеми, поки що, не були предметом розгляду дослідників. На нашу думку, волонтерство має вивчатись не лише в правовому та соціологічному полі, а й в організаційно-економічному та філософському.

Волонтерство – явище, яке виникає з тонких ментальних відчуттів людини. Саме поняття волонтерства в науці з позиції філософії не аналізувалось. На нашу думку, це є істотним упущенням дослідників, адже духовна потреба людини у допомозі постраждалим людям, фактично стає

детермінантом у реалізації потреби в організації волонтерської діяльності. Якщо говорити про практичні правові проблеми, які потребують подальшого глибинного аналізу в науковій літературі, то тут варто виділити питання перевірки діяльності волонтерських організацій контролюючими органами.

На жаль, в умовах війни виникає багато шахраїв, які не лише присвоюють гроші та засоби гуманітарної допомоги, що призначені для постраждалих цивільних людей, а і для військових. Вони фактично ставлять під сумнів питання прозорості діяльності всієї мережі волонтерських організацій в Україні в умовах війни. Вбачаємо вищезазначені недоліки повинні бути досліджені та мають цікаву перспективу наукової розвідки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження організації волонтерської діяльності в Україні, що включає змістовне розкриття явища «волонтерство», висвітлення проблеми організації даної діяльності на теренах України, розгляд особливостей роботи волонтерських організацій та основних перешкод їх діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загалом розгляд питання діяльності волонтерських організацій в умовах війни варто

розпочинати з тлумачення самого поняття «волонтерство». С. Майер відзначає, що волонтерство є одним із найважливіших просоціальних видів діяльності. На його думку, виходячи з філософії Аристотеля, допомога іншим – є шляхом до вищого індивідуального добробуту. Він знайшов переконливі докази того, що волонтери більш задоволені своїм життям, ніж ті, хто цією діяльністю не займається [1].

На думку К. Рочестера, А. Пейн, С. Хоулетт, М. Зімек у Великобританії, Сполучених Штатах та ряді інших держав, точиться велика кількість дискусій щодо волонтерства. Ці питання обговорюються як практиками, політиками, так і дослідниками, і всі вони зосереджені на одному дуже конкретному погляді на цей феномен, який можна охарактеризувати як «домінуючу парадигму». Цей підхід передбачає серію вузьких визначень мотивації волонтера, сфер соціального життя, в яких волонтери активні; організаційного контексту, в якому відбувається волонтерство і способів визначення волонтерських ролей [2].

За свідченнями П. Деккера та Л. Халмана останніми роками волонтерство набуло широкого громадського та політичного інтересу. У багатьох країнах відбулися політичні дебати, які зосереджувалися на тому, як зберегти та заохочувати

волонтерство, а різні парламентські та урядові комісії вивчали шляхи стимулювання волонтерської діяльності серед різноманітних груп [3].

2001 рік був Роком волонтерів Організації Об'єднаних Націй і це спричинило всілякі національні та місцеві маніфестації, дискусії та політичні ініціативи, часто з висвітленням у ЗМІ. У соціально-науковій літературі, яка розглядає проблеми про (передбачуваний) занепад і розпад громадського суспільства та ерозію соціального капіталу, волонтерство представляється показником негативних тенденцій, а також можливим інструментом відновлення такого суспільства. Згідно теперішнього рівня розвитку міжнародної суспільно-політичної думки, що виражена у погляді Програми добровольців ООН (UNV), волонтерство «може змінити темп і характер розвитку, і це приносить користь як суспільству в цілому, так і окремій людині». Організація і її члени впевнені, що у більшості культур волонтерство глибоко вкорінене в давні традиції обміну та підтримки всередині спільнот. Крім того, ця організація розглядає волонтерство як один «із найважливіших механізмів реалізації **соціальних, екологічних та економічних перетворень**, що забезпечує тривалий вплив завдяки своїй **здатності змінювати**

мислення, ставлення та поведінку людей», «**зміцнює соціальну згуртованість і довіру, сприяючи індивідуальним і колективним діям**, що веде до сталого розвитку людства». При цьому UNV визнає спільні **універсальні цінності, що лежать в основі волонтерства, а саме: «свобода волі, відданість, справедливість, залучення, солідарність, співчуття, емпатія та повага до інших»**. Волонтери ООН, як правило, – це **«професіонали середньої ланки, середній вік яких становить 35 років, які поєднують технічні навички та професіоналізм із мотивацією та самовідданістю»**. Програма волонтерства ООН (UNV) пропонує наступні профілі волонтерів ООН: 1) реагування на надзвичайні ситуації, негайна допомога, захист внутрішньо переміщених осіб; 2) операції з транскордонної гуманітарної допомоги, підтримка біженців; 3) гуманітарні питання, координація та управління інформацією; 4) вода, санітарія та гігієна (WASH); 5) безпека харчових продуктів і харчування, засоби до існування; 6) медичні та сестринські послуги, включаючи психологічну та психосоціальну підтримку; 7) охорона дітей; 8) комунікація, управління знаннями, публічна інформація та звітність; 9) управління логістикою та постачанням, закупівлі; 10) мобілізація ресурсів, партнерство та

координація донорів; 11) впровадження, управління та розвиток програми; 12) інженерно-будівельний нагляд; 13) адміністративна, фінансова та кадрова підтримка; 14) інші області. При цьому програма UNV має орієнтовну проформу вартості тримісячного призначення спеціаліста-волонтера ООН із досвідом роботи у відповідних професійних сферах понад три роки [4].

П. Деккер та Л. Халман вважають, що волонтерство – це не просто вияв індивідуальної активності та спонтанний результат життя громади; часто цю діяльність свідомо організують і керують нею, тому волонтерство можна розглядати об'єктом розробки політики. Ця суміш добровільності та організованості у встановленні просоціальної поведінки робить волонтерство дуже цікавим явищем [3].

С.М. Попова говорить про волонтерство, як про унікальне явище, яке не знає кордонів і не залежить від рівня матеріального достатку [5, с.115]. Н.О. Мазур та Я.О. Целюх відзначають, що волонтерство є важливою складовою розвитку кожної соціально орієнтованої держави [6].

На нашу думку, *волонтерство (на загальнофілософському рівні)* – це явище, яке допомагає людям виконати те, заради чого вони були

народжені та стати такими, що відкрилися живому досвіду; показує майстерність живу та активну внутрі людини; вимагає стати дійсним героєм; є внутрішньою силою спокою та свободи; реалізує актуальність та важливість внутрішнього очищення всіх учасників процесу. *А волонтерська діяльність у воєнний період* – це організована діяльність у вигляді нової програми, що передбачає великі зміни і приносить із собою сили спасіння, коли настає момент перевірки кожного її учасника (волонтера) в даний момент часу, розв'язуються вузли проблем та врівноважуються складові процесу нормальної життєдіяльності людей.

Основними засадами волонтерства є такі:

- кожна людина має право стати добровольцем та припинити свої зобов'язання за власним бажанням;
- волонтерська діяльність створює можливості людям набувати нових знань та навичок, повноцінно розвивати свій персональний творчий потенціал та впевненість у собі;
- волонтери беруть участь у проектах виключно за добровільним бажанням та особистою мотивацією.

В християнському світі відома теза, що людина допомагає ближньому, бо це веде до спасіння. З точки зору психології допомога ближньому розглядається, як можливість відчуття важливості та

безпеки. Розглядаючи еволюцію суспільної та наукової думки відзначаємо, що волонтер (*на загальнофілософському рівні*) – це особа, яка здійснює вплив на певну проблемну ситуацію, змінює минуле, сприяє світовому балансу, забезпечує перехід в новий час, розкриває природу Бога в собі та здійснює еволюцію душі.

Волонтерство формується шляхом створення волонтерських організацій та рухів. Закон України «Про волонтерську діяльність» в статті 1 трактує волонтерську діяльність, як «добровільну, соціально спрямовану, неприбуткову діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Волонтерська допомога – роботи та послуги, що безоплатно виконуються і надаються волонтерами (тобто, фізичними особами, які добровільно здійснюють соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання волонтерської допомоги)» [9].

Законодавство висуває вимоги щодо вікового цензу осіб, які можуть бути волонтерами. Так, відповідно до статті 7 Закону України «Про волонтерську діяльність» волонтерами можуть стати «громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, які є дієздатними. Особи

віком від 14 до 18 років здійснюють волонтерську діяльність за згодою батьків (усиновлювачів), прийомних батьків, батьків-вихователів або піклувальника. Особи віком від 14 до 18 років не можуть надавати волонтерську допомогу за напрямами, визначеними абзацами восьмим та дев'ятим частини третьої статті 1 цього Закону, а також у медичних закладах» [3].

Розглядаючи дане обмеження можемо констатувати, що воно не продумане до кінця. В 2022 році ми стали свідками того, що діти, навіть молодшого шкільного віку, займались волонтерською діяльністю шляхом створення картин, поробок, виконання пісень в громадських місцях, продажу власних іграшок чи смаколиків задля збору грошей на потреби ЗСУ. Зрозуміло, що волонтерська діяльність дуже різностороння і діти не будуть їхати в небезпечні зони військового конфлікту і допомагати там, але у вищезазначених питаннях вони в повній мірі можуть приймати участь, так само як і в плетінні маскувальних сіток.

Такі недосконалості законодавства породжують ряд проблем, які досить складно викоринити відразу. Т.М. Лях дає перелік основних проблем волонтерської діяльності, які полягають у наступному: 1) «вікові обмеження щодо осіб, які здійснюють волонтерську

діяльність, та низький рівень залучення дітей до здійснення волонтерської діяльності; 2) неналежний рівень базової державної підтримки осіб, які займаються волонтерською діяльністю; 3) недостатній розвиток напрямів та форм волонтерської діяльності он-лайн; 4) відсутність фінансової підтримки проєктів щодо провадження волонтерської діяльності з державного і місцевих бюджетів; 5) відсутність державної цільової програми сприяння розвитку волонтерської діяльності» [5, с.71].

Крім того, при аналізі баз даних і повідомлень представників волонтерського руху в Україні були відзначені такі актуальні питання, як 1) дефіцит ресурсів (людських, фінансових, часових тощо) та постійне нарощування фандрайзенгу; 2) необхідність чіткого визначення основних напрямків роботи для задоволення конкретних потреб та закупів; 3) відсутність системної підготовки волонтерів, наприклад, через інтеграцію в програми освітніх закладів різних рівнів; 4) відсутність розбудованих взаємин, що може прискорити процеси управління допомогою в рамках територіальних громад; 5) волонтерство в Україні не є інституціоналізованим і не є частиною економіки.

Волонтерська діяльність в будь-якому випадку не може існувати без організаційної структури та зовнішніх зв'язків. Саме координаційні центри, штаби гуманітарної допомоги є видами організованої спільної діяльності волонтерів, які потребують єдності, спільних зусиль та офіційної реєстрації такої діяльності. Примітно, що волонтерська діяльність не може існувати без логістичної системи. Саме логістика допомагає швидко налагодити процеси збору коштів та потрібних засобів, передати їх нужденним, постраждалим та військовим.

Українці в умовах війни об'єдналися в єдину волонтерську мережу з різними відгалуженнями. Одні збирають гроші на допомогу військовим та постраждалим внаслідок обстрілів та окупації територій, інші – їдуть в гарячі точки самостійно та намагаються підвести все необхідне задля можливості існування людей, надати медичну допомогу чи просто підтримати морально.

Свою діяльність волонтерські організації активно висвітлюють у медіа. Це робиться з метою залучення якомога більшої кількості людей до організації, створення плацдарму для розширення та представництва в усіх куточках країни, звітуванні про свою роботу перед громадянами. В даний час волонтери найбільше

використовують соціальні мережі, адже саме там проводить більшу частину вільного часу молодь. Молоді люди вміють швидко організовуватись, є більш комунікабельними та добре орієнтуються у механізмах пропаганди, а відтак це дає свої плюси у волонтерській роботі.

Цікавим є досвід закордонних країн в питаннях здійснення волонтерської діяльності. За кордоном давно стало модним бути волонтером та віддавати свої сили та час на благо суспільства. Волонтерський рух вважається найвищим проявом розвиненого громадянського суспільства. Волонтерська діяльність у світі серйозно піддається правовому регулюванню. Першим документом можна відзначити Загальну декларацію прав людини, ухвалену 1948 р. на третій сесії Генеральної Асамблеї ООН [10].

Волонтерство втілює в життя прагнення людства до досягнення миру, свободи, безпеки, справедливості та реалізації можливостей для всіх людей. Важливим документом, що містить рекомендації щодо підтримки волонтерства, є Резолюція ООН A/RES/56/38, ухвалена 10 січня 2002 р. на 56-й сесії Генеральної Асамблеї ООН [11]. Ухвалення цього документу мотивоване визнанням світовим співтовариством цінного внеску волонтерства, включаючи

традиційні форми взаємодопомоги та самодопомоги, офіційне надання послуг та інші форми громадської участі з користю для суспільства загалом і самих волонтерів.

Робота на добровільних засадах є важливим компонентом будь-якої стратегії, спрямованої, зокрема, на вирішення соціальних проблем. У документі прописані рекомендації щодо заходів державної підтримки волонтерської діяльності національними урядами (підвищення поінформованості громадськості про істотно важливий внесок волонтерства у соціальне та економічне функціонування суспільства; створення спільних заходів, що впливають на мотивацію, заохочення та підготовку волонтерів; створення бюджетних, законодавчих рамок та інше), а також заходи підтримки з боку системи Організації Об'єднаних Націй (підвищення обізнаності; залучення національних волонтерів до своїх програм, а також сприяння у зміцненні національного потенціалу).

Волонтерство дуже поширене у Франції, Нідерландах, Канаді, Японії та багатьох інших країнах. Наприклад, в Канаді існують дві основні категорії людей, які йдуть у волонтери. Це насамперед літні, матеріально забезпечені люди (найчастіше пенсіонери), які звикли до праці, які хочуть продовжувати жити активним життям,

використовуючи свої знання та практичний досвід. Вони сумлінні, уважні і охоче допоможуть у будь-якій ситуації.

Війна в Україні вимагає від людей спільних зусиль по допомозі військовим, адже допомога від інших держав надходить не так швидко, як хотілося б. Волонтери в 2022 році стали більш розвиненими в питаннях закупівлі військового приладдя та амуніції, налагодили контакти із закордонними організаціями, які вибудовують прямі логістичні зв'язки, щоб пришвидшити процес відправки необхідного українцям.

В даний час в Україні є надзвичайно велика кількість волонтерських організацій, серед яких найвідомішими є: «Армія SOS», Благодійний фонд допомоги армії «Повернись живим», «Крила Фенікса», «Підтримай армію України», «Волонтери без кордонів» тощо. Вважаємо, що війна в Україні тепер не лише показала важливість наявності в державі волонтерів, а й пришвидшила їх розвиток та масштабування [4, с.126].

Спільною ініціативою громадських організацій «Швидка медична допомога майдану», ГФ «Самооборона львівського Євромайдану», ГО «Варта 700», ГО «Всеукраїнська спілка захисту інвалідів збройних сил», ГО «Підрозділ по боротьбі з організованою злочинністю та

корупцією», ГО «Комітет екологічного порятунку України», ГО «Слава нації», ГО «Нескорені», ГО «Вектор Європейського розвитку «ВАРТО», ГО «Автомайдан Оновлений», Автомобільний Клуб «Львів 4x4» стало створення своєрідного об'єднавчого центру Допомога Армії України [4, с.128].

Отже, процес організації волонтерської діяльності можна розглядати як процес, що поєднує минуле, сучасне, майбутнє; є багатовимірним, сповненим сенсом світом і реалізується тими, хто присвятив своє життя праці любові, працюючи зі всіх сил сьогодні в програмі «Перемоги світла».

Висновки. Сучасні волонтери в Україні здійснюють неймовірну роботу, що втілює шлях спасіння не тільки для громадян України, а й відновлюють цілісну картину світового балансу. Підсумовуючи варто відзначити, що волонтерство в Україні було завжди, але його розвиток стартував з 2014 року, а його апогеєм став 2022 рік. Поки що, в Україні законодавство, яке регулює волонтерську діяльність є недосконалим, але на нашу думку, після закінчення війни, воно буде піддаватися корегуванню, виходячи з практичного досвіду. Для пришвидшення розвитку волонтерської діяльності перспективним буде вивчення закордонного досвіду держав у цій сфері та активна співпраця із

міжнародними організаціями, інтеграція в їх програми волонтерства для подальшого накопичення досвіду. Потребує подальшого вдосконалення заходи,

що забезпечуть розглядати волонтерство як важливу складову економіки України, забезпечать її вагомість в громадянському суспільстві країни.

References:

- Meier S. (2007) Is Volunteering Rewarding in Itself? URL:<https://doi.org/10.1111/j.1468-0335.2007.00597.x>. [in English]
- Rochester C., Paine A.E., Howlett S., Zimmeck M. (2010) Making Sense of Volunteering: Perspectives, principles and definitions. [In: Volunteering and Society in the 21st Century. Palgrave Macmillan.] London. URL: https://doi.org/10.1057/9780230279438_2. (accessed 11 (in English)
- Dekker P. (2003) The Values of Volunteering. [Kluwer Academic/Plenum Publishers]. New York. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-4615-0145-9_1. [in English].
- UNVOLUNTEERS. UNV emergency response offer for UN system partners URL: <https://www.unv.org/unv-emergency-response-offer-un-system-partners> [in English].
- Popova, S.M. (2022). Volonterska diialnist v umovakh viiny na terytorii Ukrainy. *Problemy suchasnoi politseistyky*: proceeding of the Scientific and Practical Conference. Kharkiv. 114-118 [in Ukrainian].
- Mazur, N.O., Tseliukh, Ya.O. (2020) Tendentsii ta motyvy rozvytku volonterstva v Ukraini. *Visnyk NUHP. Serii: Ekonomichni nauky - Bulletin of the NUDP. Series: Economic Sciences*, issue 4(92), 177-185. URL: <http://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/download/905/911> [in Ukrainian].
- Liakh, T.L. (2021) Problemy normatyvno-pravovoho zabezpechennia volonterskoi diialnosti v sotsialnii sferi. *Sotsialna pidtrymka simi ta dytyny u sotsiokulturnomu prostori hromady: materialy III Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu*: proceeding of the III All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (01-02 chervnia 2021 roku, m. Sumy)]. Sumy: FOP Tsoma S.P., 69-72 [in Ukrainian].
- Horbachevskiyi, T.S. (2019) Merezha volonterskykh orhanizatsii dopomohy ATO (2014-2017 roky) *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Humanitarni nauky - Bulletin of the Lviv University of Trade and Economics. Humanities.. No16*, 124-131. [Ukrainian].
- Pro volontersku diialnist: Zakon Ukrainy vid 18.042011 r. № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>.

Zahalna deklaratsiia prav liudyny vid 10 hrudnia 1948 roku (2008). *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy - Official Gazette of Ukraine*. 93. art.3103.

Rezoliutsiia OON A/RES/56/38, ukhvalena 10 sichnia 2002 r. na 56 sesii Heneralnoi Asamblei OON (2002). URL: <https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2FRES%2F56%2F38&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False>. [in Ukrainian].

How to Cite:

Balachina, Y., & Dzhur, O. (2022). ORGANIZATION OF THE ACTIVITIES OF VOLUNTEER ORGANIZATIONS IN THE CONDITIONS OF WAR.

Economies' Horizons, (4(22)), 88–99. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(22\).2022.267021](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(22).2022.267021)